No. 139. DINGSDAG 23 NOVEMBER. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie Drenthe,

De voorbereidende werkzaamheden tot de ligting der Nationale Militie voor 1859 willende regelen, en daartoe gelet hebbende op de ten onderwerpe betrekkelijke resolutien van den 15 November 1826 no. 12 en den 10 November 1827 no. 24, mitsgaders op de verdere, bij vroegere ligtingen gegevene voorschriften;

Besluit:

Art. 1 enz.

Art. 2.

Heeren Burgemeesters en Wethouders der verschillende gemeenten in dit gewest uit te noodigen, om herhaaldelijk, bij publicatie, ter kennis van de belanghebbenden te brengen: dat de manschappen, die bij de Nationale Militie voor *zich zelve* dienen en in den loop van dit jaar, hetzij door *het overlijden van eenen vader of stiefvader, of wel van eene moeder of stiefmoeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen*, of eindelijk *door overlijden van eenen broeder of broeders*, regt op vrijstelling, overeenkomstig de bepalingen vervat in art. 21, in verband met artt. 91 en 94 der wet van 8 Januarij 1817 (Staatsblad no. 1), verkregen hebben of mogten verkrijgen, en van de dienst verlangen te worden ontslagen, zich daartoe, vóór den 15 Januarij 1859, bij request, met overlegging van de noodige bewijsstukken, aan het Bestuur hunner Gemeente behooren te adresseren: met kennisgeving, dat de aanvragen om ontslag, ter zake voorschreven, welke niet vóór den 15 Januarij 1859 bij de Gemeentebesturen ingekomen zijn, of waarvan de bewijzen niet in behoorlijke orde mogten worden bevonden, voor dat jaar niet kunnen worden toegestaan.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Assen brengen ter kennis van de ingezetenen, dat, ingevolge art. 12 der algemeene Policieverordening dezer gemeente, gedurende den winter de sneeuw ter breedte van minstens eene el langs de gebouwde of ongebouwde eigendommen der ingezetenen, door of namens den hoofdbewoner of gebruiker, behoort te worden opgeruimd; voorts dat bij vriezend weder en gladheid ter gelijke breedte zand, turf of zaagmeel behoort gestrooid te worden.

Burgemeester en Wethouders herinneren tevens de bepalingen van het reglement, verbiedende het brengen van sneeuw op de openbare straat, benevens het schrobben der straten en het doen loopen van water daarop bij vriezend weder.

Assen den 22 November 1858.

Burg. en Weth. voornoemd,
VAN DER FELTZ.
Ter ordonnantie,
G. L. W. VOS.

OVERZIGT

der belangrijkste Gebeurtenissen.

23 November.

„De jonge *Mortara* is wel te vreden in het opvoedingsgesticht te Rome.

„Zijne ouders berusten thans wel te moe in het gemis van hun kind!"

dit schreef men onlangs uit Rome.

Wij, en al onze lezers met ons, wantrouwden dit berigt en teregt, zoo als blijkt uit de latere tijdingen uit de stad der zeven heuvelen.

Wij hebben beloofd over deze droevige zaak iets uitvoeriger mede te deelen en voldoen thans aan onze belofte.

In de eerste plaats zullen wij een Italiaansch blad laten spreken — een blad in dienst der ultramontaansche partij, en wel volgens het verhaal dat daarin gegeven werd door iemand, die den geroofden knaap persoonlijk sprak:

„Ik onderhield mij — zoo verhaalt een correspondent van dat blad — met *Mortara* eens ernstiger, dan een Israeliet kon hebben gedaan. Hoe trof mij dat kind door de juistheid zijner antwoorden!

„Onmogelijk was het zóó te spreken, als het niet geschiedde onder den invloed der *genade*.

„Hij keuvelt als een kind, als een vrolijk kind over gewone *dagelijksche zaken*, maar zoodra men over de *godsdienst* handelt, ademen zijne woorden *Christelijke vroomheid*.

„Er zullen weinig kinderen zijn, door Christelijke ouders op de zorgvuldigste wijze opgevoed, die zulke proeven van onderwijs en van *echt Catholieke gevoelens* kunnen geven. Zie hier eenige antwoorden, die hij op aan hem gedane vragen gaf:

„Wat heeft uwe moeder, die gisteren bij u was, u gezegd?"

„Zij zeide: „Kom weer in ons huis; ik heb u nieuwe kleederen gemaakt", maar ik antwoordde: „wat zal ik daarmede doen? *ik heb in den hemel beter gewaad.*"

„Wat sprak zij meer?

„Zij vervolgde: „herinner u dat gij Jood geboren, nog altijd Jood zijt en als Jood behoort te sterven. Draag die medaille niet en ga niet naar de mis, omdat gij een Jood zijt!" maar ik zeide in mij zelven: „ik ben Christen door de genade Gods!"

„Daarna vroeg ik hem, of hij niet wist, dat hij zijne ouders moest gehoorzaam zijn, en daarop antwoordde hij eenigzins met drift en zelfs met eenige *verontwaardiging* (!): „in het kwade, neen!"

„Zou het dan kwaad zijn", vroeg ik hem, „dat gij weder naar uwe ouders gingt?"

„Na een oogenblik bedenkens antwoordde hij: „zij zijn immers Joden en ik ben een Christen!"

„Vervolgens deed ik hem opmerken, hoe dankbaar hij aan God behoorde te zijn, dat hij uit acht kinderen, waarvan zes ouder en een jonger van jaren dan hij, was *uitverkoren* en dat hij voor de bekeering van al zijne broeders moest bidden.

„„En ook voor de belangen van vader en moeder"" — antwoordde hij.

„Zoo spreekt *Mortara* over zijne ouders, die hij dikwijls ziet en wier hardnekkigheid in hun geloof hij kent. Men heeft gezegd, dat hij zijne ouders niet sprak, maar dat is een leugen. Zoo dikwijls zij aan het gesticht komen, wordt de knaap bij hen gebragt, nadat hem vooral is herinnerd, dat hij eerbiedig naar hen moet hooren, maar altijd uit den grond zijns harten moet getuigen: „ik ben Christen", als men hem over zijne geloofsverandering spreekt.

„Toen onlangs zijn vader bij hem kwam zonder zijne moeder en hem gezegd werd, dat laatstgenoemde zoude sterven, als hij niet terug kwam, antwoordde hij, zich herinnerende dat zijne moeder zoo kort geleden nog zeer welvarende was: „zeg aan haar, dat ik niet geloof, dat zij ziek is en dat zij zich verheuge, want ik ben zeer wel en tevreden."

„De vader is bedaard en kalm. Hij en zijne vrouw zijn wèl opgevoede lieden.

„In den verderen loop van het gesprek met den knaap herinnerde ik hem, dat onder de Joden groote mannen waren geweest, zooals bij voorbeeld de apostelen.

„„Maar die zijn toch gedoopt", zeide hij.

„Ik vervolgde: „Jezus Christus was toch ook Israeliet."

„Hij antwoordde: „Jezus Christus is ook gedoopt door Johannes den Dooper."

Gewisselijk had *niemand* hem geleerd zóó te antwoorden. Hij is bovenal overtuigd van de noodzakelijkheid van den doop.

„Ik vroeg hem vervolgens: „welk gebed doet gij het meest?"

„Hij antwoordde, dit: „Zeer heilige maagd! herinner u dat *gij* mijne moeder moet zijn!"

„En men moest eens *hooren*, op welk een *toon* hij zoo spreekt.

„Men kan er ten duidelijkste uit merken, dat hij een *wettigen* doop heeft ontvangen, want anders zou hij niet alzoo kunnen spreken."

Ziedaar wat het Italiaansche blad, het orgaan der ultramontaansche partij, den jongen *Mortara* laat spreken. Onder de lezing daarvan zou nu en dan een spottenden of een verachtenden glimlach op menig gelaat hebben gespeeld, als elks verbeelding niet de treurende ouders zag en gevoelde, wat zij moeten gevoelen bij de lezing van zulk een gesprek, dat met hun kind zou zijn gehouden. Gelukkig, dat zij niet behoeven te twijfelen aan de *onwaarheid* van dit berigt, zoo als wij nu ten overvloede zullen bewijzen door de mededeeling van eenige andere bijzonderheden, waarin onze lezers onvoorwaardelijk geloof kunnen stellen.

Men leze:

De kleine *Edgard Mortara*, 6½ jaar oud, werd door de Pauselijke gendarmes uit het ouderlijke huis geligt. Zij droegen hem in de armen den trap af en plaatsten hem in een rijtuig.

't Kind schreide en riep op den weg tusschen Rome en Bologna niet anders dan: „breng mij terug naar vader en moeder!" De brigadier, die naast hem zat, wilde hem den band, waaraan een kruis was vastgehecht, om den hals doen en hem dit kruis doen kussen, maar de knaap begon steeds harder te schreijen, wierp het kruis weg en eischte zijn *mezuza* (een voorwerp van vereering, dat Israelitische kinderen dragen) terug.

Nadat het kind te Rome in het opvoedingsgesticht was geplaatst en daar een bezoek van zijn vader ontving, vertelde deze, dat hij den Paus had verzocht, om hem vrij te geven, alstoen riep het jongske verheugd uit: „ik ben gereed tot het vertrek, al moet ik den nacht ook in het rijtuig doorbrengen."

De vader moest, tot behartiging zijner zaken, Rome weder verlaten en maakte dat aan zijn kind en aan den directeur van het gesticht bekend, en van stonden aan werd aan de Israelieten de toegang tot het gesticht ontzegd.

Mortara, na eenigen tijd te Bologna te hebben vertoefd, en aldaar zijne zaken geregeld te hebben, besloot, om weder naar Rome te gaan en ook zijne vrouw, de moeder die geen oogenblik rust meer had, vergezelde hem. Toen zij in de stad waren aangekomen, vernam zij aan het gesticht, dat de rector met hun kind naar Alatra, vijftig mijlen afstands van Rome, was vertrokken, en hoewel overstelpt, afgemat van vermoeijenis en smart, nam zij het besluit, om onmiddelijk derwaarts te gaan. De moeder bedacht zich geen oogenblik, maar — wat vermag eene moeder niet!

Alatra binnengekomen, het huis te vinden waar hun kind vertoefde, was het werk van een oogenblik, maar eene grievende teleurstelling verbeidde hen daar.

De jonge *Edgard* was met zijn opvoeder naar de — *mis!*

Zijne vrouw in de woning des rectors latende, begaf zich de vader onmiddelijk naar de kerk, maar de rector was reeds onderrigt wie er buiten de deur wachtte op zijn *kind*, en had er voor gezorgd, dat den Israeliet, toen hij de kerk wilde binnengaan, dit geweigerd werd. Innig bedroefd ging de vader heen, om op s t r a a t den rector en zijn zoon af te wachten. Vergeefs — de rector nam een anderen weg, want hij vreesde, o de stem des gewetens is zoo sterk! den v a d e r! Het jongske, dat de komst zijner ouders vernomen had, zag overal rond of hij die ook ergens ontdekte, maar werd onbarmhartig voortgedreven.

Mortara, vermoeid van het wachten, ging weder naar het verblijf des rectors en daar moesten zij meer dan twee uren wachten op de komst van hun lieveling. Die hem geleidden, hadden geen haast! De wachtende ouders plaatsten zich eindelijk aan het venster, en wat zagen zij daar? In plaats van hun zoon, twee gendarmes, die er post hadden gevat. Op dat gezigt, wilde de verontwaardigde *Mortara* weten, of zijne vrijheid en die zijner echtgenoot werd bedreigd. Zij verlieten het huis. De gendarmes lieten hen passeren, maar volgden hen, en niet lang duurde het, of de beide zwervers werden door het volk op straat beleedigd, ja hoorden zij zelfs dreigende woorden. En welke? Dat zij te Alatra waren gekomen, om hun kind (nu gedoopt) te *vermoorden*.

Niet meer dan twee uren waren er noodig geweest, om zulk een gerucht te verspreiden. De houding van het Volk werd dreigend en daarom vlugtten *Mortara* en zijne vrouw in een hôtel. Naauwelijks daar binnengetreden, werden zij toegesproken door een wachtmeester der gendarmerie en een inspecteur van politie, die hen om eene paspoort vroegen. Die werd vertoond, doch onmiddelijk werd hun bevolen, om zich aan den Gouverneur der stad te vertoonen. In diens tegenwoordigheid gebragt, sprak deze hen hard aan, zeggende: „ik ben niet onbekend met het doel uwer komst te dezer plaatse, maar dat zult gij niet bereiken, en ook uw kind niet zien, zonder eene nieuwe schriftelijke toestemming van den Paus." Ten slotte voegde hij er bij: „binnen twee uren moet gij Alatra hebben verlaten!"

Wat nu te doen?

Zij keerden terug naar Rome en daar was men niet zóó hardvochtig. De Secretaris van Staat verzekerde hen, dat het kind te Rome zou terugkomen en dat het zijne moeder zou zien en spreken.

Zoo geschiedde het op 22 October, en die ontmoeting wordt door de moeder zelve aldus verhaald:

Heden morgen ben ik met mijn echtgenoot naar het opvoedingsgesticht gegaan, waar mijn kind met den rector waren aangekomen. Boven aan de trap gekomen, vloog *Edgard* in mijne armen. De lieveling — ik overlaadde hem met kussen, terwijl tranen onze wangen besproeiden. Hoe ontroerd was mijn zoontje, toen het mij zag en hoe bevreesd tevens voor het bespiedend oog van hen, onder wier gezag hij staat.

Maar zijne liefde voor mij behaalde de overhand en hij riep onophoudelijk om zijne broeders en zijne zuster en dat hij in de ouderlijke woning wilde terugkeeren. Ik heb hem herinnerd, dat hij van Joodsche afkomst was en in die godsdienst blijven moest — dat wij te Rome waren gekomen om hem op te zoeken, en dat wij niet zouden vertrekken zonder hem. Toen sprong hij op van vreugde en kuste ons op nieuw en hartstogtelijk. Dit alles geschiedde in tegenwoordigheid van den rector en diens broeder en zuster, en geen hunner kon een woord spreken!"

Ziedaar eene moeder bij haar kind! Zoo is een kind voor zijne moeder! Hij, die het verhaal eens ultramontaans, hierboven medegedeeld, niet zonder spot of liever niet zonder verontwaardiging kon lezen, hoort met zekere wellust de kinderlijke taal van het knaapje, dat zich aan zijne moeder vastklemt en mee wil naar 's vaders huis. Wil de ultramontaan ons diets maken, dat het geroofde kind zou hebben gezegd: „ik volg mijn vader niet in het kwade en mijne ouders zijn hardnekkig" — *Mortara* vliegt zijne moeder om den hals, roept: „ik ga mede terug!" en weent en kust haar en is niet van haar te scheiden.

O, men vrage het aan de armste moeder, aan haar, die hare kinderen niets dan tranenbrood kan geven, men vrage haar wie waarheid sprak, de ultramontaan of de echtge-

Groote van Mortara, en in haar oog zou men lezen hoe zij den eersten beklaagt, neen veracht.

Zoo is het met *Mortara* in Rome.

De Paus heeft gezegd: ik kan den knaap niet teruggeven — ik mag dat niet, 't welk volgens sommigen beteekent: ik durf niet om de jezuiten.

Alzoo blijft de zesjarige *Edgard Mortara* in het opvoedingsgesticht!

Wij zullen zien en wij profeteeren, dat hij daaruit zal worden verlost, 't zij met geweld, 't zij uit Rome's vrijen wil en om redenen of onder voorwaarden die men zal uitvinden, om niet de verliezende partij te heeten.

De pers is de heraut, die strijdt voor het geroofde kind, en de pers heeft magt. Die dit ontkent, of als hij in hoogheid staat, haar trotseert is gewoonlijk een ezel of een verwaand heerschap, en het einde van het *Mortara*-drama zal hem leeren, hoe ledig het in zijne hersenkas is. *Mortara* is door de pers uit het schamele verdriek der armen, maar die daarom niet arm, dikwijls rijk zijn in liefde voor hun kroost, gedragen in de salons der kabinetten, en zij zal niet moede worden de wraakbazuin te zijn, totdat het beroofde ouderpaar ook het eene schaap, 't welk verloren is, weder in den kring der kinderen ziet, die met het ouderpaar gelukkig waren.

Baron *Rothschild* te Parijs heeft 10,000 fr. gezonden aan den heer *Mortara* te Bologna, om hem in staat te stellen voort te gaan met het doen van pogingen om zijn kind terug te krijgen, zonder dat hij daardoor de belangen van zijn gezin te veel benadeelt.

Is dit zoo, dan zal er nog wel eene nul achter dit cijfer mogen worden geplaatst.

Wij gelooven echter nog niet, dat Rome het kind eerst heeft genomen, om het daarna te verkoopen aan zijne eigene ouders.

Keizer *Napoleon*, die niet gewoon is aan het woordje weigeren, heeft toch te vergeefs voor *Mortara* gesproken. *Pius* durft zijn militairen beschermheer wel iets weigeren. 't Baart te meer verwondering, omdat *Napoleon* in 't voorjaar Rome zou bezoeken, en doet hij het, dan bragt hij het verder dan zijn Groote Oom, die Rome nimmer heeft gezien, en — toch was het zijne stad! Dat *Napoleon I* Rome nooit had aanschouwd, zou hij ook gezegd hebben op een diner, en dat zeide hij op het toppunt zijner magt, terwijl de burgemeester van Parijs tegen hem over, ter zijner regter zijde de burgemeester van Rome en links van hem de Burgemeester van Amsterdam waren gezeten.

Parijs, Rome, Amsterdam, onder één scepter — welk een Rijk!

En drie jaar later stond de eens zoo geweldige man als gevangene op St. Helena en zag voor zich in de woeste zee en dacht . . . . .

Wat is ook de grootheid dezer wereld!

De Fransche Regering is niet bovenmate tevreden met het resultaat van het onderzoek, ten aanzien van de oproerige bewegingen te Jeddah. De eigenlijke schuldigen — wij hebben dit onmiddelijk voorspeld — zijn ongemoeid gelaten. Dat zijn immers ook de lieden, die zich tegenover de Christenen als oud-geloovige Turken hebben gedragen!

Het regent in Pruissen verkiezings-proclamatien van allerlei gehalte en vorm. De eene verheerlijkt de regten des Volks — de andere die van het Koningschap. De eene ruikt naar 1848 — de andere huldigt vóór-Maartsche grondbeginselen — de eene strijdt voor de souvereine regten der Natie — de andere ijvert voor de Overheid, die van Gods wege het zwaard draagt.

De democratie trad moedig, bijkans overmoedig te voorschijn en werd — wij hebben het voorspeld — een weinig, ja ernstig in hare vaart gestuit, door eene circulaire van den Minister van Binnenlandsche Zaken, die hoewel niet zeer duidelijk, toch begrijpelijk genoeg is, om voorzigtig te zijn en te hopen met verstand.

Die circulaire luidt aldus:

„Het is mij niet ontgaan, dat bij gelegenheid der vergaderingen tot voorbereiding der verkiezingen voor het Huis van Afgevaardigden verwachtingen en wenschen geuit zijn welker vervulling de tegenwoordige organen der staatsregering op grond der taak, die zij met medeweten en goedkeuring der koninklijke magt aan zich zelve gesteld hebben, verpligt zijn bepaaldelijk te weigeren.

„Ik zie mij uit dien hoofde genoopt, u ernstig te doen opmerken, dat deze verkeerde begrippen en aanspraken en dergelijke de perken eener juiste beoordeeling van de toestanden en behoeften overschrijdende verwachtingen langs alle wettige wegen overal tegengegaan moeten worden, en dat met name eene zoodanige opvatting der openbare toestanden behoort te worden bevorderd, welke de geneigdheid kan doen ontstaan tot ondersteuning van het streven der staatsregering naar eene bezadigde en met bewustzijn van het voorgestelde doel ondernomen bevrediging van de ware behoeften des lands. Gij zult hierin het standpunt ontwaren, waarop de staatsregering zich geplaatst heeft: het komt namelijk niet in aanmerking al die traditien te laten varen, welke den grondslag van Pruissens grootheid en magt uitmaken, alle daartoe strekkende pogingen en vorderingen zal de staatsregering veel eer in het bewustzijn van haar regt afwijzen, gelijk zij in het algemeen niet van zins kan noch zal wezen, om eenige overschrijding der wettige grenzen, naar welken kant die ook gerigt moge zijn, te dulden.

„Gij zult aan deze mededeeling de gepaste openbaarheid geven."

Ook Engeland heeft zijne stembusleeuwen en het ontbreekt er niet aan vergaderingen en verkiezingsprogramma's. Daar de Engelschen echter reeds een paar eeuwen in constitutionnele schoenen omwandelen en ook tamelijk practische lieden zijn, is het niet te verwonderen, dat zij daarin gemakkelijker loopen dan hunne zwagers, de Pruissen. Ook verschillen zij hierin zeer van de Franschen. De Engelschen hervormen hunne instellingen naar den geest des tijds, terwijl de Franschen, op den weg der wetteloosheid, dat is door de revolutie, hunne constitutie nu en dan met huid en haar over boord werpen, eene liefhebberij, die ze gedurende eene korte reeks van jaren verscheidene keeren hebben uitgeoefend.

De Atlantische telegraaf blijft aan de Amerikaansche zijde stom en stamelt aan de Engelsche kant nu en dan eenige halfverstaanbare woorden. Op die wijze gaat de conversatie onder de wateren door, tusschen de oude dame Europa en hare jongere zuster Amerika, geenszins naar wensch.

De Koning van Denemarken geeft nu met volle handen toe, wat hij nog kort geleden niet eens bij kruimelkens wilde missen. Wonder, dat verstandige menschen niet beter hunne kracht berekenen, als zij iets weigeren aan een die sterker is — dat zij niet vrijwillig geven wat hun later wordt afgedwongen. Zoo oogsten zij gewoonlijk geen dank, maar dikwijls spot.

De Belgische bladen kibbelen er over, of de Koning toen hem het antwoord der Kamer van Afgevaardigden door eene commissie uit dat Ligchaam, vermeerderd door een groot aantal liberale leden, werd gebragt, *vriendelijk* was of niet. De ultramontaansche partij beweert, dat Z. M. zeer koel was en weinig sprak, en dat ook, opmerkelijk genoeg, de Prinsen bij die plegtigheid niet tegenwoordig waren. De liberale organen beweren, dat de Koning zich zeer minzaam met de commissie onderhield en het geene gewoonte is, dat de Prinsen bij die handeling verschijnen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van 20 *Nov.* Aan de orde de beraadslagingen over het voorstel *Sloet*. Het grootste deel der discussie liep over art. 1 i met 48 tegen 13 stemmen is afgestemd een amendement van den heer *de Brauw* tot afkoopbaar stelling der tienden, niet enkel op vordering, van den tiendpligtige, maar ook van den tiendheffer. — Art. 1 zoo als het geamendeerd werd door den heer *Thorbecke* en overgenomen door den heer *Sloet*, is aangenomen met 45 tegen 16 stemmen. Daarbij wordt besloten tot de afkoopbaarheid op vordering van den tiendpligtige Maandag voortzetting der discussie. De discussie over de staatsbegrooting op woensdag aanstaande.

Waterhoogte. Arnhem, 17 Nov. 0 30. El; † AP 7.25. Gev. 1 d.

De **Rijnhoogte** te Keulen den 17 Nov. 3 voet 2½ duim of 3 voet 5 duim Rijnlandsch.

De betrekking van inspecteur van het loodswezen in het 5e district te Hellevoetsluis is opgedragen aan den luit ter zee 1e klasse *T. Pan*, thans belast met die van directeur der werkplaatsen van en magazijnmeester bij het algemeen betonningsmagazijn te Enkhuizen.

— De Minister van Kolonien heeft aan de Tweede Kamer te kennen, gegeven dat de regering „eene meer stellige bevestiging heeft ontvangen van de tijding, dat het Britsch gouvernement niet voornemens is, gevolg te geven aan de aanbiedingen van sir *James Brooke* betreffende Serawak. „De vestiging toch eener Britsche nederzetting, palende aan de aloude Nederlandsche bezittingen van Sambas, Sangou en Sintang, zou soortgelijke botsingen en verwikkelingen kunnen doen ontstaan, als waarvan de beide bevriende mogendheden door het verdrag van 1824 alle aanleiding hebben willen voorkomen."

— In zake de doorgraving van Holland op zijn smalst heeft de regering in het antwoord op hoofdst. V. o. a. verklaard, dat het beweren, dat deze onderneming schipbreuk zou dreigen te lijden op eischen van het departement van oorlog met betrekking tot den aanleg van vestingwerken, niet juist is. Integendeel is de Regering voornemens, indien de concessionarissen de overige voorwaarden aannemen, aan de Staten-Generaal voor te stellen, de kosten die bij den aanleg der werken in het belang van 's rijks verdediging vereischt worden, geheel ten laste van den Staat te nemen en daarenboven kosteloos aan de ondernemers af te staan de rijksgronden en wateren, die voor het werk worden vereischt.

's Gravenhage, 10 Nov. H. M. de Koningin en Z. K. H. prins *Alexander* zijn gisteren bij hunne aankomst alhier aan het paleis in het Nooreinde afgestapt, zullende het paleis in het Bosch gedurende den winter niet door H. E. worden betrokken. Z. M. de Koning en Z. K. H. de prins van Oranje, die ten 6½ ure alhier aankwamen, hebben zich dadelijk naar het koninklijk paleis begeven, waar de vorstelijke personen elkander hebben gegroet. Z. K. H. de kroonprins heeft vervolgens op HD. paleis op den Kneuterdijk weder zijn intrek genomen.

Zwolle, 20 Nov. Heden is in eene buitengewone zitting van het Kantongeregt een vonnis gewezen, in de zaak van de wereldberoemde Holloway's pillen, waarbij de gedaagde of depothouder is veroordeeld tot eene geldboete van f 50 benevens de kosten plus minus f 43, des nots invorderbaar bij lijfsdwang.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De jezuiten-zendingen leggen thans, zoo berigt de *Patrie*, eene groote bedrijvigheid aan den dag; vijf zendelingen hebben zich naar Syrie, acht naar China en andere naar Madura en Madagaskar begeven.

— Er is sprake van een nieuw ontwerp, dat de onderneming van den transatlantischen kabel ver achter zich laat. De ridder *Bonelli*, directeur der sardinische telegraafdienst, wil Buenos-Ayres en Genua door een onderzeeschen elektrischen kabel verbinden, tot welken arbeid hij vier jaren noodig acht. De kabel zou van Genua uitgaan over Marseille, een der Balearische eilanden, Barcelona, Carthagena, Gibraltar, een der Kaap-Verdische eilanden, Madera een ander der Kanarische eilanden, Bahia naar Brazilie, Fernambuc, Rio Janeiro, Montevideo en eindelijk tot Buenos-Ayres loopen. De ontwerper stelt tevens eene nieuwe wijze van vervaardiging van den elektrischen draad voor, waardoor eene groote bezuiniging zou worden verkregen.

— Eerlang zal voor de regtbank te la Bresse een zonderling proces behandeld worden. Een visscher te la Bresse had het vischregt gepacht op eenige vijvers, die digt bij elkander lagen. De zomerhitte had deze vijvers geheel opgedroogd, en de visscher, die in zijn levensonderhoud moest voorzien, had den grond bezaaid en oogstte aardappelen in plaats van visch. Het gemeentebestuur eischte van hem de betaling van het vischregt, dat hij echter weigerde te voldoen, voorgevende dat daar waar geen water en derhalve geen visch is, de Staat zijne regten verliest. Dit gaf aanleiding tot het proces. Terwijl dit nu aanhangig werd gemaakt, doodde een jager, die een haas vervolgde, dat stuk wild op het aardappelveld of liever op den vijver. De veldwachter maakte hiervan proces-verbaal op, en beide zaken worden tegelijk aan de kennisneming van den regter onderworpen. De behandeling is veertien dagen uitgesteld. Geldt het hier eene overtreding der bepalingen op de visscherij of een jagtdelikt?

ASSEN, 23 *November*.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam, Maandag, 22 Nov. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 64$^{3}/_{16}$ percent. Dito 4 pCt. 98¼ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 106$^{3}/_{16}$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pC. 87$^{9}/_{16}$.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger, dadelijk f 468 — Raapolie williger, op zes weken f 44¾. — Tarwe ongenoteerd. — Rogge ongenoteerd. — Boekweit williger, 122 ponds Holsteinsche f 195. — Haver prijshoudend.

Het schip: *de Graaf van Heiden Reinestein*, kapitein *Wamsteker*, te Ramsgate met averij binnengeloopen, is door een ander schip gesleept, zondag aan den *Helder* gearriveerd.

— Vrijdag hebben de Prov. Staten van Groningen hunne laatste en tevens belangrijkste zitting gehouden. Onder anderen is daarin besloten, zich ter zake van den aanleg van spoorwegen met een adres te wenden tot de Tweede Kamer, om bij deze vergadering aan te dringen op de goedkeuring van het wetsontwerp, haar van regeringswege aangeboden. Van niet minder gewigt is een ander besluit, omtrent de verbetering der scheepvaartkanalen in dat gewest genomen. Doordrongen van de groote behoefte aan die verbetering en in de onzekerheid verkeerende omtrent de voornemens der hooge regering tot geldelijke ondersteuning der haar voorgelegde plannen, hebben de staten besloten eene commissie uit haar midden, met des commissaris des Konings aan het hoofd, naar 's Hage af te vaardigen, ten einde in dezen zekerheid te erlangen.

— Heden morgen om 8 uur en 30 minuten stond de therm van Fah. alhier op 28 graden.

— Gisteren is de heer Mr. *P. Slot* van Meppel voor eene Commissie uit het Provinciaal Geregtshof van dit gewest geëxamineerd en toegelaten als Candidaat-Notaris.

* **Meppel**, 22 Nov. In het laatst der vorige week heeft onze stadgenoot de heer *J. Theunissen* het bouwen zijner nieuwe beddetijk fabriek aanbesteed voor f 4050, en zal daarmede eertsdaags begonnen worden. Hierdoor zal de vervaardiging van bedoeld fabrikaat alhier eene aanmerkelijke uitbreiding erlangen. De heer *Theunissen* is dit jaar voor hetzelve door de Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid met de tweede gouden medaille bekroond geworden op het gunstig berigt van de directeuren, dat aldus luidde: „De departementen, belast met het onderzoek der zeven stalen inlands geweven „beddetijk, hebben over het algemeen gunstige berigten „ingeleverd. De monsters zijn van zuiver vlas-garen vervaardigd en daardoor welligt minder fraai van kleur dan „het buitenlandsch fabrikaat, maar des te beter in kwaliteit, terwijl in betrekking tot deze, de prijzen lager „kunnen genoemd worden." (Tijdschrift, 2e. reeks deel VI 5de. stuk pag. 145)

* De handel neemt hier over 't algemeen zeer toe, en de weekmarkten worden drukker door koopers en verkoopers bezocht, dan immer. Vooral trekt het de aandacht dat de handel in lompen hier op zulk een uitgebreide schaal wordt gedreven. Meer dan 40 personen zijn daarin wekelijks werkzaam en verdienen daardoor een behoorlijk weekloon. Het zijn de gebroeders *D. J.* en *S. L. Wolff*, die daarin een aanmerkelijk kapitaal omzetten, want gedurende het jaar 1858 zijn door hen reeds zes scheepsladingen naar elders verzonden die ieder plus minus 55000 Nederl. ponden wogen. Wij hopen, dat gemelde heeren in deze hunne onderneming voortdurend gelukkig mogen slagen, en zoodoende aan velen gelegenheid verschaffen, om hun brood te verdienen.

* **Hoogeveen**, 20 Nov. Gister avond hebben de heeren Leden van de alhier bestaande genootschappen „*Oefening kweekt kennis*," en „*Paludana*," aan een getal ingezetenen van hier en elders eenige genoegelijke uren verschaft, door hunne gaven in het societeitsgebouw „Onderlinge Trouw" voor het opgekomen publiek te laten hooren. De stukken bij die gelegenheid voorgedragen bestonden in: 1o. *Soldaten Trinklied*, chor van Bertelsmann; 2o. *Hagar in de woestijn*, gedicht van Schimmel, door den heer *C. P. Hulst*; 3o. Solo quartet van P. Stutterheim door de heeren *C. Hagedoorn*, *A. Steenbergen*, *C. P. Hulst* en *G. Visscher*; 4o. *Griffo de Salier*, dramatisch gedicht van Hofdijk, eerste bedrijf, door de heeren *H. R. de Holl* en *J. L. Tonckens*; 5o. Il est minuit, choeur de P. Stutterheim. — Tweede Afdeeling. — 6o. Jägerslust, chor von Astholz; 7o. de gang naar de ijzersmelterij, door den heer *H. R. de Holl jr.*; 8o. Air varié pour le violon avec accompagnement de piano, door den heer *C. Hagedoorn*; 9o. *Graaf Struensee*, dramatisch gedicht van Schimmel, door de heeren *H. J. Carsten*, *J. J. Vermey Mejan* en *J. van Sonsbeeck*; 10o. Schnell-Marsch, chor von P. Stutterheim.

De uitvoering van alle stukken droeg de algemeene goedkeuring weg.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

* **Gasselter-Nijeveen**, 19 Nov. Heden had alhier 't vergelijkend examen plaats voor de vacante onderwij

zersbetrekking te Gasselter-Nijeveensche mond. Van de 11 aangegevene sollicitanten waren maar 7 opgekomen. Na afloop werden de volgende zes, alphabetisch, ter keuze voorgedragen: *Bok* te Winschoten; *Bremer* te Gasselte; *ten Hagen* te Exloërmond; *Halm* te Vrieselo; *Huizing* te Gieterveen en *Molewijk* te Drouwen.

RAADSVERGADERINGEN.

Meppel, 22 Nov. In de heden gehouden raadsvergadering, waarin 10 leden tegenwoordig waren, gaf de voorzitter te kennen, dat HH. Ged. Staten van Drenthe bij hunne resolutie van 17 dezer no. 41 hebben goedgekeurd 's Raads besluit van den 10 bevorens no. 20*a*. houdende, om in beroep te komen van het vonnis der Arrondissments Regtbank te Amsterdam in zaken de stad Meppel tegen de Drentsche Kanaalmaatschappij en verzoekt alsnu magtiging om dat beroep in te stellen en de zaak verder te vervolgen. Het daaromtrent door den Voorzitter ontworpen conceptbesluit wordt, met eene kleine wijziging, met algemeene stemmen aangenomen.

Niets meer aan de orde zijnde, vraagt de heer *van Veen Hz.* het woord. omtrent de plaatsing van de gazfabriek en stelt voor, om den grond van de dames *de Jonge* aan te koopen, onder voorwaarde, dat bij aanvraag de concessie daartoe wordt verleend.

Hierover ontstaan verschillende discussien, vooral ten opzigte van den tijd en den afstand der fabriek van de stad. De heer *Slothouwer* leest daarop een brief voor van den heer directeur van de gazfabriek te Tiel, betoogende de wenschelijkheid. om de gazfabriek *in* of in de onmiddelijke nabijheid der stad te plaatsen en het min schadelijke en min onaangename daarvan voor naburige erven. De heeren *de Vries* en *Semler* ondersteunen daarop het voorstel van den heer *van Veen Hz.* en wordt dienovereenkomstig met algemeene stemmen van de stemmende leden besloten en aan HH. Burgemeester en Weth. magtiging tot aankoop van den grond en het aanvragen van concessie, om de fabriek daarop te plaatsen en in exploitatie te brengen, verleend. De heer *Slot* houdt zich in dezen buiten stemming; zoo ook de heer *de Jonge*, omdat bij dit besluit zijne zusters zijn betrokken. Hierna wordt de openbare vergadering gesloten.

VERVOLG

van het verslag der Raadsvergadering van de gemeente Dwingelo.

Zitting van 30 October.

Burg. en Weth. willen de oorzaak der onwetendheid der Commissie, dat af- en overschrijving heeft plaats gehad, toeschrijven aan gebrek van het herinneringsvermogen van de leden der Commissie. Hoewel de leden der Commissie nog geene openbare verklaring hebben afgelegd, dat zij lijden aan een slecht geheugen, gelijk zulks in eene openbare vroegere vergadering door den Burgemeester heeft plaats gehad, zal zij evenwel moeten gelooven dat de oorzaak dier onwetendheid daarin is te vinden, wanneer ten minste t o e n en o p d a t p u n t de goede trouw bij den Burgemeester heeft voorgezeten, tijdens nopens dien post af- en overschrijving gevraagd is

De Commissie neemt verder de vrijheid Burg. en Weth te verklaren, dat de geschiedenis van de tractementsregeling der onderwijzers van de lagere scholen, haar zeer goed bekend is, en een verhaal daarvan, door Burg. en Weth. geleverd, waarlijk niet in staat is hunne bezwaren op te heffen. Evenwel moet uwe Commissie hare bevreemding te kennen geven, dat Burg. en Weth willen beweren, dat de memorie van toelichting van de begrooting van 1857 van vroegere dagteekening is als het raadsbesluit, regelende de tractementsregeling, waardoor als van zelve zouden vervallen de daaromtrent aangevoerde inlichtingen Tot staving der waarheid is voldoende u. l. op te merken, dat de datum van het Raadsbesluit is 15 Maart 1857 en van de memorie van toelichting 15 April 1857.

Wat de te verstrekken gratificatien aangaat. onder voorwaarde dat de begrooting sloot met een batig saldo. daardoor verdwijnt het gepleegde onregt niet, door zulks facultatief te stellen, en ook is die belofte niets dan een wassen neus, want uit welke begrootingspost zullen die gratificatien worden betaald? daarvoor bestaat immers geen post op de begrooting

De Commissie vermeent nogmaals de aandacht van Burg en Weth. te moeten vestigen op de verstrekte tractementen van de onderwijzers. Burg. en Weth. hebben zich van dat punt als het ware afgemaakt, waarin uwe Commissie niet kan berusten.

Het tractement toch werd toenmaals geregeld naar het getal schoolpligtige kinderen en wel naar f 2 40 van ieder kind. De onderwijzer *Veeze* onderwees toen, volgens het cohier. 117 kinderen. *Bras* 49 en *Jansen* 76. De onderwijzer *Veeze* had moeten ontvangen f 280 80 en is uitbetaald f 285 60. *Bras* f 120.80; alleen het tractement van den onderwijzer *Jansen* is goed berekend.

De zaak der ondermeesters blijft steeds in het onzekere. dewijl de verklaring van den onderwijzer *Veeze*, (die hier regter in eigen zaak is) is in strijd met die der ondermeesters. waardoor aan beide geen vertrouwen is te schenken; officieele bewijzen kan alweder de Burg. Secret. niet leveren, en die alleen moeten beslissen. Tegenover de verklaring van den onderwijzer *Veeze*, kan uwe Commissie die van de ingezetenen stellen, die eenstemmig zijn, dat er vaak weken lang geen ondermeester in de school is aanwezig geweest.

Met verwondering heeft uwe Commissie de verklaring der beide Wethouders gelezen. zij wil wel gelooven dat de Burgemeester hen geen blijk van misleiding of kwade trouw heeft doen ondervinden, doch zulks bewijst niets meer dan dat, of de Burgemeester meer eerlijk met zijne Wethouders omgaat, dan met den Raad, of dat de misleiding en kwade trouw hun nog niet duidelijk gebleken is. Maar de Commissie vraagt den Burgemeester, welke naam ZEA wil geven aan die onwederlegbare bewijzen, welke de Commissie geleverd heeft; — zij kan dezelve geene andere naam geven dan opzettelijke misleiding, kwade trouw en laster, en den Burgemeester zal het steeds onmogelijk zijn. zich daarvan te zuiveren.

De Commissie weet zeer goed, dat niemand zonder smet of rimpel is, maar het is eene andere vraag of iemand welke zulke smetten aankleeft en dusdanige rimpels vertoont, geschikt is als Burg en Secret. werkzaam te zijn? hoe is het immer mogelijk, dat de Raad met een zoodanig persoon kan werken? Zij vraagt nogmaals, hoe zal de Raad met iemand werken. die de misleiding zoo ver en zoo herhaaldelijk drijft? hoe zal de Raad, in geval van twijfel, kunnen oordeelen, of aan de notulen ook iets is toegevoegd of uitgeschrapt? of dezelve werkelijk zoo zijn als zij worden voorgelezen? of de af- en overschrijvingen wel op eene regelmatige wijze hebben plaats gehad? en al gewagen daarvan dan ook de notulen, wordt evenwel de twijfel niet weggenomen In een woord, vertrouwen is een eerste vereischte voor een Burg. Secret., en waar dat hem ontvalt. heeft hij alles verloren.

De Commissie, bij haar gevoelen blijvende, dat het verwen der onderwijzerswoning moest worden betaald uit Hoofdst. 3 § 2 (buitengewone herstelling der gebouwen), en hetzelve is gekweten uit Hoofdst. 3 § 1 Art. 4, concludeert derhalve, dat die uitgave buiten de begrooting heeft plaats gehad. en bevolen is uit een begrootingspost, waarmede die begrootingspost niet overeenstemt, waarom zij vermeent, dat die niet onder de uitgaven der gemeente mag worden opgenomen, evenmin als de rekening van *L. Wildeboer*, welke insgelijks betaald is uit Hoofdst 3 § 1 Art. 4 en van *Haveman* (beide voor arbeidsloon aan de regenbak), welke betaald is uit Hoofdst. 3 § 1 Art. 3.

Uwe Commissie heeft evenwel niet de gevraagde inlichtingen van Burg. en Weth. kunnen erlangen, welke ter juiste beoordeeling der uitgaven noodzakelijk zijn. Hunne vragen daartoe strekkende, en wel bepaaldelijk, uit welke begrootingspost de materialen van den regenbak zijn voldaan, blijven onbeantwoord. Burg. en Weth. wenden onwetendheid voor, doch uwe Commissie vermeent. dat verantwoordelijke ambtenaren, zich daarachter niet kunnen en mogen verschuilen.

Al neemt de Commissie het gevoelen van Burg. en Weth als het hare aan, dat de regenbak moest worden betaald uit Hoofdst. 3 § 1 Art. 4 (gewoon onderhoud der gebouwen) welk gevoelen door eigen handelingen wordt weersproken, daar ook arbeidsloon aan *Haveman* voor de regenbak is gekweten uit Hoofdst 3 § 1 Art. 3 dan moesten uit dat Art. de materialen ook betaald zijn, en zulks is de Commissie niet mogelijk te ontdekken, b.v de steen, kalk cement en het houtwerk. Wanneer evenwel de Commissie in aanmerking neemt, dat ook uit Hoofdst. 3 § 1 Art 3 [voor schoolgebouwen] aan *Haveman* arbeidsloon voor de regenbak is betaald. dan is zij ook geregtigd te onderzoeken, of ook voor materialen uit deze begrootingspost uitgaven geschiedden en dan valt hare aandacht op de geleverde steen door *H. Haveman*. Zoude die ook gebruikt zijn, voor de regenbak. in plaats van voor de school? Uwe Commissie vindt zich tot die vraag nog te meer geregtigd. dewijl haar medelid *Heppener* uit den mond van *Haveman* vernomen heeft, dat door hem de steen voor de regenbak geleverd is, en in de geheele rekening is geene andere declaratie van geleverde steen door *Haveman* te vinden. Uwe Commissie geeft zulks aan Burg. en Weth. te kennen als een mogelijk middel, om licht in de duisternis ter erlangen.

Mogt ook nu nog het dagelijksch bestuur niet bij magte zijn de gevraagde inlichting te geven dan stelt uwe Commissie voor, de rekening van ontvangsten en uitgaven over het jaar 1857 nog niet voorloopig vast te stellen, maar daarmede te wachten tot tijd en wijle Burg. en Weth. daartoe zijn in staat gesteld.

Dwingelo den 30 Oct. 1858.

De Commissie voornoemd,
J HEPPENER.
W. A HESSELS.
J. G. BLOEMBERG.

NOTA.

Ofschoon de ondergeteekende geen vriend is van zelfverdediging. daar zelfverdediging en zelfverheffing voor hem woorden zijn van dezelfde beteekenis zoo vermeent hij evenwel thans het stilzwijgen te moeten afbreken, nu hij beschuldigd wordt van verkeerde en laakbare handelingen. in zijne betrekking als Wethouder gepleegd. Hij acht het zich verpligt, daartoe over te gaan, daar hij als zoodanig verantwoording schuldig is jegens den Raad.

Bij het lezen der beschuldigingen dacht hij onwillekeurig aan den drenkeling in het midden der zee, die uit wanhoop naar de stroohalm grijpt om zich te redden. maar daarmede ook naar den bodem zinkt. Dat hij aan de vrouw van den onderwijzer *Veeze* zoude gezegd hebben, dat zij het nu konde krijgen zooals zij het verkoos, is verdraaijing van de waarheid en welke niet dan door partijdige en afhankelijke personen kan worden bevestigd, wel heeft hij gezegd, dat zij opgave zoude doen van het noodzakelijke, en aan den verwer *Eggink* om daarvan aanteekening te doen, ten einde eene begrooting van kosten te kunnen opmaken.

Dat hij eene zoo bespottelijke vrijgevigheid jegens het huisgezin van den onderwijzer *Veeze* zoude hebben betoond. klinkt ook al zeer zonderling in den mond van den Burgemeester, die steeds den ondergeteekende en den jongsten Wethouder beschuldigd heeft, dat hunne klagt over den slechten staat van het onderwijs in de hoofdschool geen anderen grond had. dan haat en partijschap jegens dat huisgezin. Dat verhaal van den Burgemeester brengt hem weder de geschiedenis met *G. Kersies* te Lhee, levendig voor den geest. Dat de schilder *Eggink* aan Burg. en Weth. schriftelijk zoude hebben verklaard (alhoewel die verklaring door den Burgemeester niet is vertoond), dat de eerste bestelling van verwen door den ondergeteekende is geschied, is eene waarheid welke hij zelf al reeds aan den Raad heeft medegedeeld. Maar die herstelling bewijst niet wat de Burgemeester beoogt. maar wel het tegendeel, officiele stukken zullen zulks aan het licht brengen.

Het was nl. het plan, dat het verwen zoude worden uitbesteed. gelijk de Burgemeester zulks zelf in het verslag erkent. maar men was van oordeel dat het gronden. zonder nadeel voor het nieuwe hout. daarnaar niet konde wachten, en zulks is het gronden waarvan de Burgemeester zoo hoog opgeeft.

De Burgemeester gelieve de rekening van het jaar 1856 op te slaan en ZEA zal vinden. dat voor gronden in het binnenhuis toen daarvoor betaald is f 1.26 en buitenhuis f 3 05, terwijl het gronden van het binnenhuis, waarvoor ruim f 38 betaald is, heeft plaats gehad anderhalf jaar later in de maand September 1857, nadat de ondergeteekende sedert een half jaar had opgehouden Wethouder te zijn. Dat verder de schilder *Eggink* geene opgave van kosten zoude kunnen doen. heeft hij nimmer gezegd. en zulks is ook te bespottelijk om voor waarheid aan te nemen dewijl hij zelf dikwijls het werk onderhandsch aanneemt en zulks niet mogelijk zoude zijn. zoo hij vooraf de kosten niet konde berekenen Wel heeft hij te kennen gegeven niet gaarne te zullen zien. dat het werk werd uitbesteed, doch dat de ondergeteekende daarop had te kennen gegeven dat zulks moest geschieden. Dat de ondergeteekende zulks gezegd heeft hetwelk 14 dagen geleden de schilder *Eggink* verklaarde, zich zeer wel te herinneren, is al reeds bewijs genoeg. dat de ondergeteekende het verwen nooit kan hebben besteld, al ontbraken ook al de andere bovengenoemde officiele bewijzen.

Dwingelo den 30 October 1858.

J. HEPPENER.

Nadat de Voorzitter verklaard heeft zich wel te kunnen verdedigen nopens aantijgingen der Commissie, die slechts schijnbaar tegen hem getuigen. doch zulks niet wilde doen, verklaren Burg en Weth. de door *Haveman* geleverde steen, uitgetrokken op Hoofdstuk 3 § 1 Art 3. (onderhoud van schoolgebouw) als voor de regenbak gebruikt te willen beschouwen, waarop het lid *Heppener*, namens de Commissie. verzocht de vergadering eenige oogenblikken te schorsen, opdat de Commissie zich alsdan kon verwijderen, ten einde eene bepaalde conclusie te kunnen voorstellen, waartoe wordt besloten. Nadat de Commissie weder in de vergadering verscheen. werd dezelve op nieuw geopend. waarop het lid *Heppener* in naam der Commissie de volgende conclusie voorstelt:

De Commissie, overwegende dat de betaling van de materialen voor de regenbak. alsmede het arbeidsloon en verder van het verwen der onderwijzerswoning, is geschied buiten de begrooting en uit posten betaald, waarmede die uitgaven niet overeenstemmen, stelt U!, voor, ingevolge Art. 226 der gemeentewet, de daarvoor bestede sommen niet in de uitgaven voor de gemeente op te nemen en dientengevolge de rekening en verantwoording van het jaar 1857, niet volgens het gevoelen van Burg en Weth. voorloopig vast te stellen. maar wel tot een

bedrag van ontvangst van	f 3979—76^{6}
en tot een bedrag van uitgaaf van	- 2582—47^{5}
bedragende alzoo het batig saldo	f 1397—29

De Burgemeester brengt alsnu in omvraag, welke conclusie zal worden aangenomen, die van Burg. en Weth. of van de Commissie.

De heer *Wichers*, na nog eenige inlichtingen te hebben gevraagd en verkregen. zegt dat hij geene personen, maar zaken in aanmerking zal nemen, gezworen heeft de wet te zul-

---

DE VERTELLER ENZ.

In de *Réforme Agricole* wordt het volgende berigt gelezen:

Voor eenige dagen legde een landbouwer toevallig een hoop ongereinigde wol op den korenzolder. Korten tijd daarna kwam hij op de plaats terug, en vond tot zijne niet geringe bevreemding. dat de wol met honderde korenwormen bedekt was. Hierdoor op de zaak opmerkzaam geworden, beproefde hij het andermaal en de uitkomst beantwoordde aan zijne hoop; ook toen weder vond hij de wol, na verloop van twee dagen, overdekt met korenwormen. Waarschijnlijk is het de scherpe lucht, welke de ongereinigde wol verspreidt, die het ongedierte aanlokt.

Als een bewijs voor den hoogen ouderdom, welken de raven kunnen bereiken. wordt gemeld. dat bij Heppignies in Belgie door een jager een raaf is geschoten, welke onder den vleugel eene strook parkament droeg met het opschrift 1787 — Abdy van Soleilmont.

In de *Punch* wordt Napoleon, aan de spits zijns legers, als een magtig slavenhandelaar, voorgesteld. Aan zijne voeten knielen een Franschman en een neger. beide... in ketenen geklonken, terwijl de eerste den laatste toeroept: „Moed gevat. mijn vriend! Ook ik immers ben mensch, en evenwel ben ik slaaf!”

Men heeft reeds meermalen gesproken over het gevaar van gegoten kagchels gloeijend te stooken, en toch is het goed om er nogmaals met eenige nieuwe bijzonderheden op terug te komen. Nieuw gegoten ijzer bevat meestentijds 3 pCt. koolstof en wanneer men een kagchel uit gegoten ijzer bestaande. gloeijend stookt, vermengt zich de koolstof, die er in besloten is. met de zuurstof van de dampkringslucht waardoor het metaal aan de oppervlakte tot ijzer overgaat of oxydeert, gelijk dit plaats heeft in de puddle of voerovens. Deze omzetting van de koolstof is zeer langzaam. uit hoofde van de digtheid van het gegotene; er vormt zich koolzuur en indien men er niet voor zorgt, zal men weldra eene slaperigheid gevoelen, die tot gevoelloosheid overgaat, en zoo er niet spoedig verandering in gebragt wordt, den dood door stikking te weeg brengt Dit laatste heeft inzonderheid plaats wanneer het vertrek waarin men zich bevindt geen toevoer van versche lucht heeft Men moet dus die soort van kagchels niet gloeijend doen worden, vooral niet wanneer zij nog nieuw zijn en in een vertrek staan, dat weinig omvang heeft en waar weinig ventilatie is Men heeft ook de gewoonte, om de kagchels wanneer zij oud geworden zijn, zwart te wrijven met eene loodstof (graphiet looderts); dit is een ander gevaar, waarvoor men zich hoeden moet. Het looderts bevat 0,95 koolstof op 0 5 ijzer. Deze koolstof veroorzaakt dat de dampkringslucht doodelijk wordt.

HOE ALEXANDER DE GROOTE AAN ZIJN EINDE KWAM.

Dat Alexander de groote, niet den dood der helden, op

ien gehoorzaam zijn en dien eed zal houden, zoolang hij de eer heeft zitting in den Raad te hebben, en daarom met volle overtuiging zal stemmen voor de conclusie der commissie, waarop die met algemeene stemmen wordt aangenomen. (De Wethouders moesten zich ingevolge de wet buiten stemming houden.)

(Voor het vervolg zullen wij geene zoo uitgebreide verslagen van Raadsvergaderingen weder kunnen opnemen; onze beperkte ruimte gedoogt zulks niet en voor velen onzer lezers zijn dezelve ook van geen belang hier.)

INGEZONDEN STUKKEN.

Verzekering-Vennootschap *Nederland*.

De levensverzekering is een spoorslag, om zich zelven te helpen en ontwikkelt dus veerkracht en lust tot werken Onder de verschillende wijzen van verzekering, waartoe de vennootschap Nederland de gelegenheid aanbiedt, noemen wij bij voorkeur de overlevingskassen, omdat wij er bijzondere sympathie voor gevoelen, want zij geven veel zekerheid beloven groote voordeelen en zijn geschikt, om in zeer vele omstandigheden met vrucht te worden gebruikt.

In den regel zijn het de mannen en vaders, die de contracten sluiten en voor de geldelijke belangen hunner familie zorgen. Op de hier bedoelde wijze van verzekering wenschen wij echter ook de aandacht der vrouwen en moeders te vestigen, omdat de levenskassen zoo bij uitnemendheid geschikt zijn, om er gelden in te beleggen, bestemd voor jonge kinderen, wier beste spaarpotten men ze zou kunnen noemen, daar zij natuurlijk boven de gewone wijze van handelen ten deze, zeer verre te verkiezen zijn, door de groote kansen van voordeel en krachtig werkend stelsel van interest. In spaarpotten toch blijft veelal het geld renteloos liggen of levert het slechts een lagen interest.

Tot aanprijzing van de overlevingskassen, zooals die door de vennootschap N e d e r l a n d ingerigt zijn, diene het volgende:

Zij worden gedurende een bepaalden tijd voor ieder opengesteld, om daarin gelden te beleggen; de hoegrootheid der sommen wordt aan den contractant overgelaten; hij kan echter niet minder dan f 200 in eens voor het geheele contract storten, of als hij zijne te beleggen som in jaarlijksche gedeelten wenscht te betalen, kunnen deze gedeelten niet minder dan f 10 bedragen.

De belegde som of sommen, waarvoor wordt ingeschreven, moeten gevestigd worden op het leven van een persoon, zijnde de contractant zelf, zijne vrouw en kind, een zijner nabestaanden of iemand die geen lid der familie is. Zij moeten altijd het leven van een mensch tot steunpunt hebben. Is de tijd verstreken, gedurende welke de kas geopend was, dan blijft zij tien jaren gesloten en daarna wordt op een vooraf vastgestelden dag afgerekend Bij deze afrekening moet elk contractant of ieder, die regt op de belegde gelden heeft, bewijzen, dat de persoon op wiens leven de gestorte sommen gevestigd zijn, in leven is. Wie dit bewijs niet kunnen leveren, verliezen alle aanspraak op de gestorte gelden; deze blijven in de kas en komen ten voordeele van de overlevenden. Al de gelden in de kas voorhanden, vloeijende uit stortingen van rente of van de rente dezer rente, worden verdeeld onder de regthebbenden, die het bewijs hebben geleverd, dat de personen op wier leven hunne inschrijvingen gesteld zijn, zich in leven bevinden. Deze verdeeling geschiedt naar evenredigheid van de gestorte gelden, van den ouderdom van den persoon, op wiens leven de stortingen worden ingeschreven op het oogenblik van elke storting en van het tijdsverloop, gedurende hetwelk de stortingen in de kas zijn belegd geweest, zoodat naar de stipste regtvaardigheid ieder juist bekomt waarop hij regt heeft.

De belegging der gelden geeft de meest mogelijke zekerheid, omdat zij geschiedt in inschrijvingen op het grootboek der Nationale Schuld, hetgeen, bij den gunstigen staat van 's Lands schatkist en bij het vertrouwen, dat onze Staatsschuld thans algemeen geniet, stellig door ieder als de meest wenschelijke manier van geldbelegging moet beschouwd worden; deze wijze van belegging geeft daarenboven nog het voordeel, dat zij de belangen van partikulieren steeds naauwer met die van het Vaderland verbindt. Deze omstandigheid achten wij inderdaad van gewigt, en daarin zal elk Staatsman, alsmede ieder burger, die in de welvaart van ons land belang stelt, grond vinden, om den bloei en de uitbreiding van deze inrigting te wenschen. *(Vervolg hierna)*

Advertentien.

Getrouwd:

H. NIJENHUIS
en
J. HIDDINGH.

Borger den 16 Nov. 1858.
Eenige kennisgeving.

Getrouwd:

Dr. F. K. AMSHOFF
en
M. B VAN HOEK.

Middelburg
den 1? November 1858.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, tengevolge eener kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van negen en vijftig jaren, de WelEdele Zeer Geleerde heer LAMBERTUS PETRUS PRINS, *Medicinae Doctor*, enz. alhier, diep betreurd door mij en mijne kinderen.

Oldeberkoop den 16 November 1858.

G. WILLINGE,
Wed. L. P. PRINS.

DRIEMAANDELIJKSCHE COLLECTE

voor de Israelitische Armen, op Woensdag den 24 dezer.

Assen den 22 Nov. 1858.

De Manbigpenningmeester,
J. VAN OOSTEN.

Posterijen.

Veranderde Pakket-verzending.

Kantoor *ASSEN*.

De DIRECTEUR van het Postkantoor te Assen brengt ter kennis van het Publiek, dat, door STAKING der Zwolsche Stoombootdienst, van af heden de brieven naar Meppel, Zwolle en 't geen daarover loopt, dagelijks per buitengewoon postrit zullen verzonden worden, waarvoor de busligting aan 't Stadshuis om 6 uur 30 min. en aan 't kantoor om 6 uur 45 min. 's avonds zal plaats vinden; voor de brieven naar Groningen en 't geen daarover loopt, busligting aan 't Stadshuis 's avonds om 9 uur 30 min. en aan 't kantoor om 9 uur 45 min.

Zondags zal het pakket naar Groningen mede om 7 uur 's avonds gesloten worden en het kantoor-uur van 9—10 uur vervallen.

Assen, 22 Nov. 1858.

De Directeur voornd.,
H S. GRATAMA.

Posterijen.

De DIRECTEUR van het Postkantoor te Meppel brengt bij deze ter kennisse van het Publiek, dat tengevolge der tijdelijke staking van de dienst der Zwolsche Stoombootmaatschappij en daarmede verbondene Diligence onderneming, van heden af tot nadere bekendmaking, eene dagelijksche t w e e d e postdienst is geopend, waarmede de brieven des nachts worden verzondenen waarbij tevens zal worden geëxpedieerd naar Steenwijken de provincie Friesland.

In de vertrek-uren der gewone posten en de tijdstippen der busligtingen komt hierdoor geene verandering.

Meppel, 22 Nov. 1858.

De Directeur voornoemd,
D. CARBASIUS.

De Notaris A. J. C. TELLEGEN te Smilde, zal, als daartoe benoemd, ten verzoeke van den heer Mr. A J TONCKENS, Advocaat te Assen, als Curator in het Faillissement van H. J. RONNER, op Vrijdag den 26 November 1858, des voormiddags precies te 10 uur t beginnen, en zoo noodig den volgenden dag, ten huize van JAN LUXWOLDA, bij de Veenhoopsbrug te Smilde.

IN HET OPENBAAR VERKOOPEN:

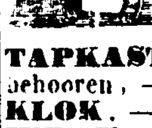

Een goed onderhouden *INBOEDEL*, als: **KABINET, CHIFFONNIÈRE**, — **TAPKAST**, — **BEDDEN** met toebehooren, — **STOELEN**, — **TAFELS**, — **HANGKLOK**, — **GLAS-, AARDE-, BLIK-** en **KOPERWERK**, — **SPIEGELS**, — **SCHILDERIJEN**, **HANG-** en **TAFELLAMPEN**; — voorts eene **TILBURY** — eene **BAROUCHETTE**, — een zwart **M E R R I E P A A R D** en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Zeker Middel.

Eeuwen zijn voorbijgegaan, waarin bergen van kruiden en rivieren van dranken zijn aangewend tegen de heillooze plaag genaamd Rhumatiek, echter alles zonder eene geregelde zekere uitwerking; geen medicijn dat niet te vergeefs klotste tegen de rots van het rhumatiek; geen middel is voor deze bekend geweest, dat hare kwaal en oorzaak met wortel en tak uitroeide; thans zijn daar de eenvoudige bereide Watten en Abshaubbin, welke in slechts weinige maanden reeds zoovele blijken van hare dadelijke werking hebben gegeven. Niemand beproeft te vergeefs hare kracht. Het trekt gevatte koude uit alle ligchaamsdeelen dadelijk ontvangen dadelijk t..t, en vervolgens naar evenredigheid dat men verkiest spoedig of langzaam van hare weldadigheid gebruik te maken; de prijs kan voor niemand een afschrik zijn, terwijl het veelvuldig debiet mij in staat stelt ze tegen den geringen prijs van slechts 25 Cents per pakje te kunnen blijven verkoopen.

Verkrijgbaar aan het Hoofd-Depôt bij A. BREETVELT Az., te Delft, die tot bewijs der echtheid steeds voorgaat de billetten te onderteekenen.

Verder verkrijgbaar bij

Wed, J. A. van der Wijk. Assen.
E. Lakke Meppel.
K. J. Kooiman. Hoogeveen.
Mej de Wed. B Ruting Hoogezand.
J. B. Wekenborg Sappemeer
B J. van Coevorden. Coevorden.
W. Groeneveld. Winschoten
J. T. Feldbrugge. Oude Pekel A.
B. Vroom en Co. Veendam
J. G. Swartt, Wildervank
K Timmermans. Steenwijk
en meer bekende Depôts in andere plaatsen.

BURGERLIJKE STAND.

WOLVEGA, 11—17 Nov. Geb. Jacobus, z. van L. te Wolde en K. H. Benpik van Blesdijke, Hilbert, z. van L. F. Bekhof en J. H. Wapstra van Noordwolde; Jantje, d. van B. R. Lemstra en G R. Luik van Munnekeburen. — Ondertr. N. K. Hoekstra van Wolvega en A. Winkler van Leeuwarden. — Geh. J. J. Mulder van Noordwolde en H. Keizer van Frederiksoord. — Overl. L Thijssen, v. 86 j., weduwe, van Nijholtwolde; M. D. Dijkstra, ml. bijna 6 j. van Nijholtwolde; R. H. Krol, vl. bijna 8 j. van Steggerda; J. W. Keizer, 84 j., weduwe van Wolvega.

MAKKINGA, 11—18 Nov. Geh. F. Sterkenburg en J. J. Hof van Haulerwijk. — Geb. Jan, z. van J. E. de Boer en I. J. Vos van Oldeberkoop; Ike, d. van F. H. Kees en B. H. Feenstra van Haulerwijk. — Overl. Jan Jans de Boer, 1 uur, van Oldeberkoop; Jelle Molles de Vries, 47 j. van Oldeberkoop; Saaktje Karstes, 80 j. van Haulerwijk; L. P. Prins, 59 j van Oldeberkoop.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 Nov. TARWE bij gerijven onveranderd; 132 ℔ bonte Poolsche f 315; 135 ℔ Kubanka f 305. — ROGGE in een doen, 119 ℔ oude Pruissische f 175 bij partij. GARST iets hooger; 107 ℔ fijne Zweedsche f 160 bij partij. — KOOLZAAD £ ½ hooger; op 9 vaten Olie in Nov. £ $76\frac{1}{2}$. LIJNZAAD zonder handel — RAAPOLIE dadelijk en op levering flaauw; op 6 weken f 44; Vliegend f $42\frac{3}{4}$; 10. Dec. f $41\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$; Mei f $42\frac{1}{4}$. — LIJNOLIE onveranderd; op 6 weken f $31\frac{1}{4}$; Vliegend f 30; 10. Dec. f $29\frac{1}{4}$; Maart f 30; April f $30\frac{1}{4}$; Mei f $30\frac{1}{2}$. — HENNEPOLIE op 6/w. f $36\frac{1}{4}$; Vliegend f 35. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 80 a f 85. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11 a f $13\frac{1}{2}$.

SCHIEDAM, 18 Nov. MOUTWIJN f 14 per vat contant met kleinen handel. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f $17\frac{1}{2}$ a f 18 per vat contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	19 Nov.	20 Nov.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{1}{8}$	$64\frac{3}{16}$
—	3	$75\frac{11}{16}$	$75\frac{3}{4}$
—	4	$98\frac{1}{8}$	$98\frac{1}{4}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$		92
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$141\frac{5}{8}$	$141\frac{1}{2}$
O. I. Leening	4	$97\frac{3}{4}$	
Aand. H. Spw.			
— R. —	$4\frac{1}{2}$		
Ned. B.			
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	$106\frac{1}{8}$	$106\frac{1}{8}$
Dito 1831/33	5		$91\frac{1}{2}$
Cert. 1840	4	$86\frac{1}{16}$	$86\frac{5}{16}$
— Stieglitz	4	86	$86\frac{1}{8}$
— Nieuwe	4		
— 5e Serie	5	$97\frac{3}{4}$	
— 1855 6eS.	5	$102\frac{3}{16}$	$102\frac{3}{8}$
— van Ass.	6	$66\frac{3}{8}$	$66\frac{3}{16}$

	pCt.	19 Nov.	20 Nov.
Polen,			
Aand. fl 500	f	$157\frac{3}{4}$	$157\frac{3}{4}$
Obl.	4	$81\frac{3}{4}$	$81\frac{1}{8}$
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$30\frac{3}{16}$	$30\frac{3}{16}$
Obligatien	3		$45\frac{15}{16}$
Binnenl.	3	41[illegible]	$41\frac{1}{4}$
Amortisable		$10\frac{9}{16}$	$10\frac{5}{8}$
Bewijz. Coup.			$5\frac{15}{16}$
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
— —	4	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{1}{8}$
— Metal.	5	$77\frac{1}{16}$	$78\frac{3}{8}$
— Rente A.	5	$87\frac{3}{8}$	$87\frac{5}{8}$
— Nation.	5	$78\frac{5}{16}$	$78\frac{5}{8}$
— —	$2\frac{1}{2}$	$39\frac{3}{4}$	$39\frac{7}{8}$
Belgie, Cert.	$2\frac{1}{2}$		
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$53\frac{1}{8}$	$53\frac{1}{4}$
Portug., Obl.	3	$46\frac{3}{4}$	$46\frac{1}{8}$
Brazilien	5		
Weener aandeelen	4		

19 Nov. Van buitenlandsche fondsen waren heden Oostenrijksche en Ecuadorsche williger gestemd; Portugesche meer aangeboden; overigens leverde de markt niets bijzonders op.

20 Nov. Oostenrijksche fondsen waren heden, bij levendigen handel, op nieuw williger; Ecuadorsche eveneens merkelijk beter; Grenadasche werden tot iets hoogere prijzen verhandeld; overigens valt er niets bijzonders van de markt te vermelden.

het bed van eer, maar wel, dien der zwelgers en onmatigen is gestorven, is bekend, maar hoe, en bij welke gelegenheid is het minder. Na zijne terugkomst in Babylon, van welke stad hij de hoofdstad zijns rijks wilde maken, gaf hij zich aan de schandelijkste ongebondenheid, en vooral aan de dronkenschap over, en trachtte ook daarin alle anderen te overtreffen. — Zekeren morgen, nadat hij den geheelen nacht bij eene zwelgpartij had doorgebragt, nam hij de uitnoodiging van eenen zijner gunstelingen, Medius genaamd, aan, om zich op nieuw in den wijn te buiten te gaan.

Men zegt dan (hoe ongeloofelijk de zaak ook moge schijnen) dat Alexander, tusschen twintig gasten gezeten, begon, met op de gezondheid van ieder hunner in het bijzonder, te drinken, waarna hij wederom ieder op zijne beurt bescheid deed. Na dus veertig malen zijn beker (zeker geen van de kleinsten) geledigd te hebben, liet hij zich den zoogenaamden H e r k u l e s - b e k e r brengen, die naar onze maat zes flesschen vocht konde bevatten, dronk dien ontzaggelijken kelk ledig, en gaf hem toen aan een Macedonier, Proteas genaamd, die hem andermaal vulde, waarop hij hem weer opnam, en andermaal geheel ledigde. Nu zonk hij echter bewusteloos neder, en werd door eene hevige koorts aangegrepen, waaraan hij ook stierf. De bewering van sommigen, als zoude Alexander door vergift gestorven zijn, wordt door deze daadzaken zeer onwaarschijnlijk.

Kampen. J. V.

—

ZELFONTBRANDING VAN WOL EN KATOEN.

Het volgende in een duitsch tijdschrift voorkomende verhaal, hebben wij niet ongepast geoordeeld, vooral met het oog op het eenigen tijd geleden voorgevallen met het station van den rhijnspoorweg te Rotterdam, over te nemen, als op nieuw een voorbeeld bijbrengende hoezeer wol en katoen aan zelfontbranding bloot staan.

Wij hadden (dus luidt het verhaal) onze wolkaarden des morgens gereinigd. De poetslappen waren in plaats van ze als gewoonlijk te bergen, in een hoek bij elkander geworpen. De hoeveelheid echter was zeer onbeduidend, maar omstreeks 2 uren des namiddags merkte men in de werkplaats eene sterke brandlucht op Men deed nasporingen, en vond dat het hoopje poetslappen brandende was. Waarschijnlijk waren eenige handen vol wol die men gebruikt had om een weinig olie van de minste kwaliteit van de kaarden af te vegen het eerst ontbrand. Het blijkt dus dat men met slechte olie en geoliede wol niet te voorzigtig kan zijn.

Ned. Stoompost.

—

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** te ASSEN.